

טיפים לבחירת לימודים

איך ידעים איזה עיסוק נאהב? איך בוחרים לימודים שיובילו אותנו אל עבר אותו עיסוק נחשק? גורמים שונים משפיעים על בחירת עיסוק: גורמים משפחתיים, גורמים כלכליים הקשורים ברמת השכר ובמצב שוק העבודה, מיקום גיאוגרפי וגורמים אישיים הקשורים בנטיות, שאיפות, כישרונות וערכים.

מאת מרים שפיר

עצת קריירה באבני זור

הפסיכולוג לין הולנד הגדיר כי ניתן באופן כללי לסווג את האנשים בחברה לפי שישה טיפוסים (טיפוסי אישיות) הטיפוס הריאלי, הטיפוס המנהלתי, הטיפוס החברתי, הטיפוס היצירתי, הטיפוס החקרני. בהקבלה, טוען הולנד כי ניתן לסווג את עולם העבודה לשש סביבות עבודה: ריאלי, מנהלתית, יצירתית, חברתית, אומנותית וחקרנית. על פי הולנד, אנשים העובדים בסביבת עבודה הרומה לטיפוס האישיות שלהם, נוטים להיות יותר מסופקים, יותר מצליחים ונוטים יותר לאהוב את עבודתם.

הטיפוס הריאלי: יעדיף לעבוד בתוך עם אובייקטים מוחשיים: מכשירים או כלי"ח תכשיטים, מאשר עם אנשים. משרות הדורשות הישבה טכנית וריאליזם והשיבה מעשית למתרון בעיות. ועבור זה "עם הידיים" ועם חומרים להשגת תוצאות מוחשיות. העדפות תעסוקתיות - קשורות בטכנולוגיה: השכלאי, מכונאי, בקר טיסה, הקלאה מורה מקצועי, מתרגם תומרים או מכונת, יועץ בתנות עשה זאת בעצמך, נגר, טבח, פרמדיק.

הטיפוס המנהלתי: יעדיף עבודה שחייק סוק בנחומים ובחשובים, איסוף ועיבוד לפי כללים קבועים. עבודה שיטתית לפי נהלים יותר מאשר מקורות ורציונליות. מעדיף הוראות ברורות ומוגדרות היטב, עם תוצאות וקנה מידה להערכה. העדפות תעסוקתיות - קשורות בחשבונאות, מנהל ואר"ן: הנהלת חשבונות, מחשונאות, אדמיניסטרציה, פקידות, נגיש, מכירת, מפקח בניה, עוזר לעורך, מנחה השקעות, מעבד מסכתאות, פקיד תשלור סים, עורך אתר אינטרנט.

הטיפוס החברתי: יעדיף סביבת עבודה דינמית ומשתנה הקשורה בשכנוע והובלה יותר מאשר בשימוש בחשיבה אנליטית. סביבת עבודה הכרוכה בקשר עם אנשים, תוך השפעה ושכנוע. תפקידים הקשורים בפקוח ובניהול משא ומתן. העדיפות תעסוקתיות - קשורות בשכנוע, וניהול: ניהול עסקים, מכירות, מתכנת עסקי, קניין, מפקח טלפוניה, סיכור נסיעות, ע"ר, מנהל תפעול, מנהל פרויקט, מנהל מכירות, מתכנת ערים, עתודה ניהולית.

הטיפוס החברתי: יעדיף לעבוד עם אנשים יותר מאשר עם מכשירים, בתפקידי שירות הקשורים בסתן סיוע ועזרה. סביבת עבודה הקשורה בני" שאים חברתיים ותרבותיים שברוך כלל תהיה לו בהם מעורבות רגשית גבוהה, העדפות תעסוקתיות - קשורות בטיפול והיועץ: סיוע לנגנת, מרדך נוער בסיכון, משרות שירות, פקיד קבלה,

יועץ, מורה, קלינאי תקשורת, איש דת, פסיכולוג קליני, סומחה ליחסי עבודה, אחות, מטפל תעסוקתי, מנהל אישני, שוטרי, אחות, סדעי המדינה.

הטיפוס האומנותי: יעדיף סביבת עבודה יצירתית וייחודית יותר מאשר כללים ושגרה. עבודה המאפשרת כינוח אישי בפיתוח רעיונות בעיקר בתחומים הקשורים באסתטיקה יופי, תוך שימוש ברכי שות, באינטואיציה ודמיון. העדפות תעסוקתיות - קשורות ביצירתיות אומנותית ורגשית: מנהל פרסום, ארכיטקט, סופר, מורה לשפות, עורך סרטים, מעצב פנים, מוסיקאי, מלחין, מנהל במה, רקדן, שחקן, צלם.

הטיפוס החקרני: יעדיף עבודות הקשורות בחקר, לימוד והכנה יותר מאשר שלנוע ומכירה. סביבת עבודה אינדיבידואלית המאפשרת אוטונומיה, בה ישחמש בחשיבה מופשטת לניתוח חקר. העדפות תעסוקתיות - קשורות במחקר ומדעים: מהנדס כימיה, כיסאי, בילוג, מתכנת מרחבים, עובד מעבדה, ווקה, מנתח מערכות, טורינו, מנתח.

מרבית שאלוני האישיות בהם משתמשים יועצי קריירה, מתבססים על תיאוריות הולנד ומסרתם לאתר את תמוול טיפוסי האישיות שלהם. השאי לונים החדישים יותר בשוק מאפשרים לבדל לא רק את טיפוס האישיות הדומיננטי שלהם אלא גם להבין האם היא דומיננטית משום שהוא מעניין אתכם או משום שאתם טובים בו. בבחירת תחום לימודים חשוב לא רק לבחור תחום שתצליחו בו אלא לבחור תחום המעניין אתכם. העובדה שאתם "אלופים" במספרים פחות חשובה מהשאלה: האם עבודה עם מספרים תעניין אתכם.

טיפ מספר 1: פיתוח מודעות ובחור ל"איזה סוג טיפוסי אישיות אני משתייך" תאפשר לנו בחירה מדויקת יותר של תחום העיסוק המועדף עלינו.

האדם מאושר ומסופק כאשר הוא חווה תחושת של הנאה, זרימה ומשמעות. ואז כל אלו יחדיו החברה הצעירים מתמשים כיום במקום העבודה, הנאה היא בדרך כלל תחושה רגשית, אנו רוצים ליהנות מאותם הדברים שאנו עושים בעבודה, כלומר באותו הדגע שאנו פועלים אנו רוצים גם ליהנות. זרימה היא תחושה מתמשכת יותר ומתרחשת במקום העבודה כאשר ישנה התאמה בין הנטייה האישית, היכולות ותחומי העניין שלנו לבין המימנות שמיועלות עלינו. במקרים אלו אנו כל כך שקועים בבתע המשימה כי איננו מרגישים שיום העבודה עובר, במילים אחרות - היום זורם לנו. כיצד בדע מרי אותה העבודה המתאימה לטיפוס האישיות שלנו ושתהיה עבורנו מהנה וזרימה ומשמעותית?

טיפ מספר 2: כאשר נחיל לשאול את עצמנו את השאלות הנכונות תאפשר פתח להתבוננות מניית מעמיקה ולאוסף נתונים מתוכנו על עצמנו.

שאלת השאלות וניתוח התשובות, לבד או בסיוע איש מקצוע סומחה לקריירה, מחמת אותנו לספוש עם עצמנו לצורך בירור המקום של העשייה והמר מוש בחיינו.

מה הכיוון שלנו מה מושך אותנו מהם תחומי הידע והעניין שלנו מהם הבישורים שלנו ומהם הכישורים בהם אני נהנים יותר להשתמש? מהן סביבות העבודה המועדפות עלינו? מה יגרום לנו סיפוק בעבודה? מה השאיפות שלנו? מה ייחשב בעינינו כהצלחה? אלו שטרות אנו מעוניינים לקדם ולעזות? עם אלו סוגים של אנשים נשמח לשתף פעולה ולעבוד? מהי דרנת האחריות שאנו רוצים שתהיה לנו במקום העבודה? באלו תקומות בחיינו הרגשנו משולחים משה שאנו עושים?

אדוק עם עיסוקים המקובלים יותר או פחות במשפחה שלנו ועם מחשבות עליהן גדלנו לגבי מה נחשב תחום לימודים "מוצלח". אני מזמינה כל אחד ואחת לעצור ולהתבונן עד כמה בחירותיו הן הבחירות האמיתיות שלו ונטולות השפעה סביבית. תנית פעמים רבות נכון לנו להמשיך את דרכם של הורינו ופעמים אנו נמשיך אותה בדרך שהיא קצת אחרת ויחודית לנו.

טיפ מספר 6: פתחו את הנושא לדיון במשפחה ובדקו מאלו ערכי עבודה משפחתיים אתם מעריכים וניינים להיפרד ועם אלו מתאים לכם להמשיך הלאה.

ולסיכום: בחירת תחום לימודים נכון ומתאים לנו הינה בחירה מורכבת הצריכה להביא בחשבון הרבה פרמטרים. אך היא בחירה אפשרית. נכון יהיה להקדיש זמן לבירור פנימי על מנת להגיע לבחירה הטובה ולא רק "לזרום" עם החברה ולהיגרר אחר מה שמכונה "תחומי לימוד פופולאריים" משום שמה שנחשב כ"פופולארי" לא מחייב שהוא יעניין דווקא אתכם ויוביל אתכם אל המקום הנכון שלכם. ד"ר קן רובינסון בספרו "המקום הנכון" שיצא לאור בשנה האחרונה, מגדיר מהו אותו "מקום": המקום הנכון הוא נקודת המפגש בין כישורינו הטבעי למושא תשוקתנו. המוכנה המשותף של האנשים הנמצאים במקום הנכון הוא שהם עוסקים במה שהם אוהבים ולכן הם מרגישים שיש שהגיעו לאני האמיתי ביותר שלהם. כיועצת קריירה פנשתי הדבה אנשים שמצאו את המקום הנכון שלהם. גם אתם יכולים!

בחינו, גם אם לא בעשייה שאנו מתפרנסים ממנה. ללא ידיעה זו לא נוכל לעולם לשאוף "לבחור בחיים" ולהגשים את עצמנו.

בעבר נהגו להגדיר שלוש תקופות במעגל החיים של האדם העובד: תקופה ראשונה - תקופת לימודים בה מתפתחת המיומנות וההכנה לעולם העבודה, תקופה שנייה - הוגדרה כתקופת העבודה שהנה למעשה התקופה היצרנית של האדם, והתקופה האחרונה - המוכרת לנו כתקופת הפרייה, יציאה לגמלאות שמהותה בהקדשת הזמן לפנאי. הגדרות אלו אינן תקפות עוד עבור הצעיר רים הנכנסים כיום לשוק העבודה ואף בקרב חלק מהעובדים הוותיקים יותר. כיום צעירים נוטים לעבוד ולרכוש ניסיון כבר מתקופת לימודיהם וממשיכים ללמוד כל הזמן ולהתפתח תוך כדי העבודה. אנשים נוטים לחפש לממש את עצמם בכלל העשיות שלהם בחיים ולכן הם ישימו יותר דגש על האפשרות באיוון בין הבית והעבודה וכן באפשרות לקיים חיי פנאי תוך כדי תקופת העבודה. והפורשים אף הם ממשיכים ללמוד בגיל השלישי ואף לעבוד ולהתנדב.

טיפ מספר 5: עיסוק שאני אוהב יהיה בדרך כלל עיסוק שמרתק אותי, המאפשר לי למידה, איוון בין חיי העבודה לחיי המשפחה ואפשרות לעסוק גם בפנאי.

האקלים המשפחתי סביב נושאים הקשורים ללימודים ועבודה משפיע אף הוא על הבחירות שלנו בכיוון לימודים זה או אחר. פעמים רבות איננו מודעים לכך אך הבחירה שלנו קשורה בקשר

באלו תקופות בחיינו הרגשנו שאנו במקום הנכון? מה תמיד רצינו להיות "כשנהיה גדולים"? לו היו לנו משאבים בלתי מוגבלים מה הכי היינו רוצים לעשות?

רשימת התשובות שלנו תאפשר הגדרה מעמיקה ומעשירה של "מי אנחנו" ו"מה יש לנו להציע" לעולם. היא תאפשר לנו להגדיר מהו ה"חלום התעסוקתי" שלנו, מה יהווה "התפקיד הנחשק" עבורנו. תהליך בירור פנימי וייעוץ אישי מאפשר לנו לזהות מהו המסלול או הכיוונים המתאימים לנו ביותר ומעניקים לנו אפשרות לקבל החלטות נכונות יותר עבורנו.

טיפ מספר 3: בחירה טובה צריכה לכלול כמובן כישורים ויכולות אך גם רצון.

"מה אתה רוצה?" שאלה זו אינה אנוכית, אם כי היא מתמקדת בך וברצונות שלך. העולם שלנו עמוס בעובדים המצליחים לפרנס את משפחתיהם אך מה שמעסיק אותם הוא: מתי יגיע סוף השבוע ואיך ימלאו אותו בתוכן? הם מעולם לא עצרו לשאול את עצמם מה "הם" באמת רוצים? מהו הייחוד שלהם ומה יש ביכרם לתם וברצונם לתרום באופן ייחודי לעולם?

טיפ מספר 4: במציאות שוק העבודה כיום נכון יהיה לשלב בבחירה, בנוסף לכישורים, יכולות ורצון, גם את תחומי הצורך הביקוש וההיצע. לא תמיד נוכל להתפרנס מהעיסוק המהווה עבורנו תכלית ומימוש. אך הידיעה מהו אותו העיסוק תאפשר לנו לשלב אותו כחלק מהעשיות שלנו

לנירטל

החברה המובילה בישראל ללייווי טיולים ומשלחות נוער (תגלית)

זרוזית

סניפים בפריסה ארצית

שכר מצוין והנאה מובטחת

מאבטחים/ות • מער"ים/ות
חובשים/ות • סדרנים/ות לאירועים

לא יהיה נחל או שבי' בישראל! לא תכירו ותהוו

לפרטים: 054-2227185, 1-700-501-444, צפון ומרכז: 054-2225953 אדוה,